

رامین برتو

درگیری‌های نظامی میان حکومت سرپرست افغانستان و پاکستان طی روزهای اخیر، یکی از خطرناک‌ترین و بی‌سابقه‌ترین بحران‌های امنیتی در جنوب آسیایطی دهه‌های اخیر رارقم زده‌است. آنچه در ابتدا به‌عنوان یک تنش مرزی محدود تلقی می‌شد، به‌سرعت به تبادل حملات گسترده‌ی مینمی و هوایی، تصرف پاسگاه‌های مرزی و تهدیدهای آشکار نظامی تبدیل شد که بسیاری از تحلیلگران آن را آغاز یک جنگ اعلام‌نشده میان دو همسایه در منطقه پر چالش جنوب آسیایم دانند.

این بحران با حملات هوایی ارتش پاکستان به مناطقی در شرق افغانستان آغاز شد و اسلام‌آباد اعلام کرد که این حملات در پاسخ به حضور و فعالیت گروه‌های تروریستی، به‌ویژه تحریک طالبان پاکستان، در خاک افغانستان انجام شده‌است. در مقابل حکومت طالبان این حملات را تجاوز آشکار به حاکمیت ملی افغانستان دانست و در پاسخ، عملیات تلافی‌جویانه‌ی را در امتداد خط مرزی دیورند آغاز کرد.

به گفته مقام‌های طالبان، نبروهای این گروه در ولایت‌های خوست، پکتیا، کونر و ننگرهار عملیات نظامی گسترده‌ای علیه مواضع پاکستان انجام داده و تعدادی از پاسگاه‌های مرزی را تصرف کرده‌اند. همچنین ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان اعلام کرد که نیروهای این گروه با استفاده از تجهیزات پیشرفته و فناوری‌های هدف‌گیری دقیق، حملات شبانه‌ای را علیه اهداف پاکستانی انجام داده‌اند. در مقابل، ارتش پاکستان با آغاز عملیات موسوم به «فرض‌الحق» حملات متقابل گسترده‌ای را آغاز کرد. مقام‌های پاکستانی اعلام کردند که ده‌ها پاسگاه طالبان منهدم شده و صدها نفر از نیروهای این گروه کشته یا زخمی شده‌اند. همچنین گزارش‌هایی از حملات هوایی پاکستان به کابل، قندهار و پکتیا منتشر شده‌است.

در این میان خواجه محمد آصف، وزیر دفاع پاکستان این وضعیت را «جنگی آشکار» توصیف کرد و طالبان را متهم به تبدیل افغانستان به پناهگاه تروریسم و نیروی نیابتی قدرت‌های منطقه‌ای کرد.از سوی دیگر آصف‌علی زرداری، رئیس‌جمهور پاکستان نیز هشدار داد که کشورش برای دفاع از تمامیت ارضی خود از هیچ اقدامی فروگذار نخواهد کرد. با این تفسیر این سطح از درگیری، که شامل استفاده از جنگنده‌ها، پهپادها و تجهیزات سنگین است، نشان می‌دهد که روابط دو کشور وارد مرحله‌ای بی‌سابقه از تقابل مستقیم شده‌است.

چرا پاکستان برای نخستین بار مستقیماً افغانستان را هدف گرفت؟

حمله مستقیم پاکستان به خاک افغانستان، نقطه عطفی در سیاست امنیتی اسلام‌آباد محسوب می‌شود.

خبر

«آسوشیتد پرس» گزارش داد:

درخواست وکیل مادورو برای لغو کیفرخواست موکلس

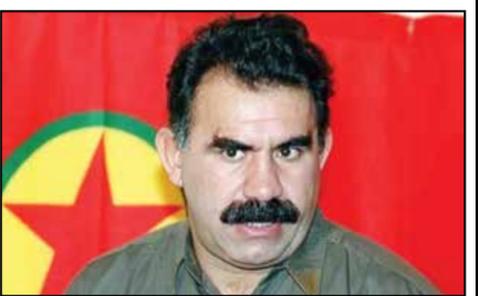

خبرگزاری «آسوشیتد پرس» گزارش داد وکیل «نیکولاس مادورو»، رئیس‌جمهور ونزوئلا از قاضی فدرال در نیویورک خواستار لغو کیفرخواست علیه موکل خود شده است. وکیل مادورو استدلال کرده دولت ایالات متحده با مسدود کردن دسترسی به منابع مالی دولتی ونزوئلا برای پرداخت هزینه‌های حقوقی، حقوق او در راستای دفاع از خودش طبق قانون اساسی این کشور را نقض کرده‌است. بری پولاک، وکیل مدافع مادورو که به دست نیروهای ویژه ارتش آمریکا در تجاوز سوسم ژائوئیسه به ونزوئلا رسیده و به ایالات نیکلاس مادورو و موروس» ارائه شده

متحده منتقل شد در پستی در فضای مجازی نوشت: «مادورو در مقام رئیس دولت ونزوئلا این حق و توقع دارد که هزینه‌های حقوقی دفاع از خود در برابر اتهامات را با منابع دولتی ونزوئلا تأمین کند». طبق سندی که پولاک به دادگاه تسلیم کرده، مادورو در یک بیانیه تصریح داشته است: «من بر اساس قوانین و رویه‌های ونزوئلا مستحق این هستم که دولت ونزوئلا هزینه دفاع قانونی من را بپردازد.» او افزوده که شخصاً قادر به تأمین این هزینه‌ها نیست.

این بیانیه با امضای «رئیس‌جمهور نیکلاس مادورو و موروس» ارائه شده.

اوجالان از زندان خواستار «ادغام دموکراتیک» شد

عمدالله اوجالان رهبر حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) روز جمعه در پیامی از زندان جزیره امرالی ترکیه، خواستار کنار گذاشتن خشونت و ورود به مرحله «ساخت‌وساز سیاسی دموکراتیک» شد. این پیام از سوی هیأتی از حزب «برابری و دموکراسی خلق» پس از دیدار با اوجالان منتشر شده است. وی در این پیام تأکید کرد که با تحقق سیاست

فروپاشی معادلات امنیتی میان پاکستان – افغانستان، از مبدأ دیورند

اسلام‌آباد و کابل وارد جنگ تمام‌عیار شده‌اند؟

برای ده‌ها، پاکستان از نفوذ غیرمستقیم و ابزارهای نیابتی برای تأثیرگذاری بر افغانستان استفاده کرده، اما اکنون به نظر می‌رسد که این کشور تصمیم گرفته است وار دفاز اقدام نظامی مستقیم شود. مهم‌ترین عامل این تحول، افزایش حملات تحریک طالبان پاکستان علیه اهداف نظامی و غیرنظامی در داخل پاکستان است. اسلام‌آباد معتقد است که این گروه از خاک افغانستان به‌عنوان پایگاه عملیاتی استفاده می‌کند و حکومت طالبان نه تنها مانع فعالیت این گروه نشده، بلکه در برخی موارد با آن همکاری داشته‌است.

از نگاه پاکستان، خروج نیروهای ناتوا از افغانستان و به قدرت رسیدن طالبان، نه تنها امنیت این کشور را نظر راهبردی، طالبان به احتیاط زیاد از ورود به یک جنگ تمام‌عیار با پاکستان اجتناب خواهند کرد، اما اکنون این گروه به یک بازیگر مستقل تبدیل شده که لزوماً منافع پاکستان را دنبال نمی‌کند.

از سوی دیگر، پاکستان تلاش دارد با نشان دادن قدرت نظامی خود، پیام روشنی به طالبان و سایر گروه‌های مسلح ارسال کند که اجازه نخواهد داد امنیت داخلی اسلام‌آباد خارج تهدید شود. در واقع، حملات اخیر نشان دهنده تغییر از سیاست نفوذ غیرمستقیم به سیاست بازدارندگی مستقیم است که می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای آینده منطقه داشته‌باشد.

از نظر راهبردی، طالبان به احتیاط زیاد از ورود به یک جنگ تمام‌عیار با پاکستان اجتناب خواهند کرد، ز برای

چنین جنگی می‌تواند اقتصاد شکننده افغانستان را نابود کند اما در عین حال، این گروه تلاش خواهد کرد با اقدامات محدود نظامی، هزینه اقدامات پاکستان را افزایش دهد

را افزایش دهد. در واقع، طالبان به دنبال ایجاد یک تعادل میان جلوگیری از تشدید جنگ و حفظ اعتبار خود به‌عنوان یک حکومت مستقل هستند.

واکنش قدرت‌های منطقه‌ای و تبعات ژئوپلیتیکی جنگ

درگیری میان افغانستان و پاکستان با نگرانی گسترده قدرت‌های منطقه‌ای و جهانی مواجه شده است. آنتونیو گوتراش، دبیر کل سازمان ملل متحد نسبت به ادامه این درگیری هشدار داده و خواستار خویشتنداری طرفین شده‌است.

روسیه نیز نگرانی خود را تشدید درگیری‌ها اعلام کرده و خواستار حل اختلافات از طریق دیپلماسی شده چرا که مسکونگران است که بی‌ثباتی در افغانستان به آسیای مرکزی گسترش یابد و امنیت متحدانش را تهدید کند.

چین، به‌عنوان متحد نزدیک پاکستان، به احتمال زیاد از اسلام‌آباد حمایت سیاسی خواهد کرد، اما در عین حال از تشدید جنگ نگران است، زیرا بی‌ثباتی می‌تواند پروژه‌های اقتصادی چین در منطقه را تهدید کند.

هند، که روابط پر تنش با پاکستان دارد، حملات پاکستان به افغانستان را محکوم کرده و دهلی نو ممکن است از این بحران برای افزایش فشار سیاسی بر پاکستان استفاده کند.

کشورهایی مانند ایران، ترکیه و قطر نیز تلاش کرده‌اند نقش میانجی را ایفا کنند، زیرا ادامه این درگیری می‌تواند ثبات منطقه را به خطر بیندازد.

پیامدهای سیاسی و امنیتی ادامه جنگ

بدون هیچ شک و تردیدی ادامه درگیری میان افغانستان و پاکستان می‌تواند پیامدهای خطرناکی برای منطقه داشته‌باشد. نخست، این جنگ می‌تواند به بی‌ثباتی گسترده در جنوب آسیا منجر شود و زمینه را برای فعالیت بیشتر گروه‌های تروریستی فراهم کند. دوم، این بحران می‌تواند روابط منطقه‌ای را پیچیده‌تر کند و رقابت قدرت‌های منطقه‌ای را تشدید کند. سوم، ادامه جنگ می‌تواند بحران انسانی جدیدی ایجاد کند و موج جدیدی از آوارگان را به وجود آورد. چهارم، این درگیری می‌تواند به تغییر موازنه قدرت در منطقه منجر شود و ساختار امنیتی جنوب آسیا را دگرگون کند. در نهایت، درگیری میان افغانستان و پاکستان نشان دهنده روند منطقه‌به‌مرحله‌ای جدید از بی‌ثباتی است. اگرچه احتمال وقوع یک جنگ تمام‌عیار همچنان محدود است، اما ادامه تنش‌ها می‌تواند منطقه را وارد یک بحران طولانی مدت کند. آنچه مسلم است، این بحران نشان می‌دهد که روابط میان طالبان و پاکستان، که زمانی مبتنی بر همکاری بود، اکنون به یک تقابل راهبردی تبدیل شده است. تقابلی که آینده امنیت جنوب آسیا را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

پاکستان تلاش دارد با نشان دادن قدرت نظامی خود، پیام روشنی به طالبان و سایر گروه‌های مسلح ارسال کند که اجازه نخواهد داد امنیت داخلی اسلام‌آباد از خارج تهدید شود و در واقع، حملات اخیر نشان دهنده تغییر از سیاست نفوذ غیرمستقیم به سیاست بازدارندگی مستقیم است

واکنش طالبان و تغییر موازنه قدرت در منطقه

طالبان در پاسخ به حملات پاکستان، تلاش کرده‌اند نشان دهند که بر خلاف گذشته، دیگر یک نیروی وابسته نیستند، بلکه یک حکومت مستقل با توانایی دفاع از حاکمیت خود محسوب می‌شوند. عملیات تلافی‌جویانه طالبان در امتداد مرز، تصرف

خبر

تلگراف خبر داد:

تدارک انگلیس و فرانسه برای استقرار نیرو در اوکراین

وبگاه رسانه انگلیسی تلگراف به نقل از منابع مطلع گزارش داد، چتر بازان انگلیسی و فرانسوی تمرینات نظامی گسترده‌ای را در منطقه پرتانی فرانسه به پایان رسانده‌اند تا برای یک مأموریت احتمالی حافظ صلح در اوکراین آماده شوند. بر اساس این گزارش، بیش از ۶۰۰۰ سرباز از تیپ ۱۶ یورش هوایی ارتش انگلیس در این رزمایش مشترک که با همتایان خود از تیپ ۱۱ چتر باز ارتش فرانسه بر گزار شد، یک حمله هوایی شبیه‌سازی شده را تمرین کردند. این رزمایش چند هفته پس از آن انجام شده که کر استارمر، نخست‌وزیر انگلیس

حملات زنجیره‌ای ارتش اسرائیل به شرق لبنان

است. اسرائیل یکم اکتبر ۲۰۲۴ (۱۰ مهر ۱۴۰۳)، تجاوز خود را به لبنان شروع و بعد از ۲ ماه چهارشنبه هفتم اذر با میانجیگری آمریکا آتش‌بس را امضا کرد. بر این اساس، نظامیان اسرائیل باید طی ۶۰ روز از جنوب لبنان خارج می‌شدند ولی اسرائیل برخلاف قوانین بین المللی نظامیان خود را در پنج موقعیت راهبردی در این منطقه نگه داشت و آنجا را ترک نکرد. ارتش اسرائیل از زمان امضای توافق آتش‌بس تاکنون هزاران بار، آن را نقض کرده‌است. اسرائیل از زمان برقراری آتش‌بس در لبنان در نقض آشکار تعهد، صدها بار حملات مشابه پهنسادی در جنوب لبنان انجام داده است، تا جایی که جوزف عون رئیس‌جمهور لبنان حملات اسرائیل به جنوب لبنان را چالشی برای این کشور و جامعه بین‌المللی توصیف کرد.

الهرمل استان البقاع واقع در شرق لبنان هدف قرار گرفته است. ارتش اسرائیل مدعی شد در این حملات، مراکز وابسته به نیروی رضوان حزب الله در منطقه بعلبک در شرق لبنان هدف قرار گرفته است. هنوز هیچ اطلاعات رسمی در مورد میزان خسارات یا تلفات وارده ناشی از این حملات هوایی گسترده در یافت نشده

منابع خبری از سلسله حملات هوایی اسرائیل به شرق لبنان خبر دادند. به گزارش المنار، جنگنده‌های اسرائیلی در حملات گسترده‌ای به شرق لبنان، مناطق «حربتا، «شمسطار» و «نابایل» و «قصر نیا» اعلام کرده‌بود که ساختار سازمانی خود را منحل کرده و به چهار دهه درگیری مسلحانه با دولت ترکیه پایان می‌دهد.

جهان‌نما

کاخ سفید:

ترامپ خواهان گفت‌وگوی بدون پیش‌شرط با «اون» است

کاخ سفید در واکنش به تمایل «کیم جونگ اون» رهبر کره شمالی به گفت‌وگو با آمریکا اعلام کرد: «رئیس‌جمهور دونالد ترامپ مایل است بدون هیچ شرطی با کیم جونگ اون گفت‌وگو کند.» یک مقام کاخ سفید گفت: «رئیس‌جمهور ترامپ در دوره نخستت ریاست‌جمهوری خود سه نشست تاریخی با کیم جونگ اون بر گزار و به ثبات در شبه‌جزیره کره کمک کرد.» با این حال کاخ سفید تأکید کرد موضع قبلی خود مبنی بر «پیگیری خلع سلاح هسته‌ای کامل جمهوری دموکراتیک خلق کره» بدون تغییر باقی مانده و افزود: «سیاست آمریکا در قبال کره شمالی تغییری نکرده است.» کیم جونگ اون روز گذشته در سخنانی گفته بود: «اگر آمریکا با به رسمیت شناختن جایگاه کنونی کشور ما، سیاست تقابل با کره شمالی را کنار بگذارد… دلیلی وجود ندارد که نتوانیم روابط خوبی با آمریکا داشته باشیم.»

در مقابل کیم پنجشنبه اظهار کرد که اگر آمریکا سیاست‌های خصمانه خود را کنار بگذارد هیچ دلیلی برای عدم همکاری با آن کشور وجود ندارد. به گزارش خبرگزاری مرکزی کره (KCNA)، وی در کنگره حزب حاکم کارگران کره شمالی وعده داد که موقعیت این کشور به عنوان دارنده سلاح هسته‌ای را به طور کامل اجرا کند. در همین حال، کره شمالی به مناسبت برگزاری کنگره حزب کارگران چهارشنبه شب رزمایشی در میدان «کیم ایل سونگ» پیونگ یانگ بر گزار کرد. دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا و کیم از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ سه بار با یکدیگر دیدار و نامه‌های متعددی رد و بدل کردند. اما به دلیل درخواست آمریکا از کره شمالی برای دست برداشتن از سلاح هسته‌ای تلاش‌های دیپلماتیک آنها با شکست مواجه شد. ترامپ در دوره دوم ریاست‌جمهوری‌اش اذاعن کرد که کره شمالی «یک قدرت هسته‌ای» است.

فراخوان نخست‌وزیر دانمارک برای برگزاری انتخابات زودهنگام

مته‌فرد ریکسن، نخست‌وزیر دانمارک در تصمیمی در راستای اعلام نیتش برای روند افزایش محبوبیتش به دلیل نحوه مدیریت تنش‌ها با دونالد ترامپ بر سر گریزند تصمیم به برگزاری انتخابات زودهنگام در ۲۴ مارس (۴ فروردین ۱۴۰۵) گرفته‌است. به گزارش «رویترز»: فردریکسن بعد از اعلام فراخوان رسمی برای برگزاری انتخابات پارلمانی زودهنگام استدلال کرد دانمارک در مواجهه با روند فراینده فشارهای دیپلماتیک ایالات متحده علیه خود نیازمند یک شفافیت سیاسی است.

او در یک سخنرانی عنوان کرد: «کشور ما با یک وضعیت جدی در عرصه سیاست خارجی روبرو است. رای دهندگان باید تعیین کنند که دانمارک چطور رهش را از داخل این وضعیت باز کند.» دولت سوسیال دموکرات با گرایش چپ میانه‌رو در دانمارک در هفته‌های اخیر بعد از اتخاذ موضع قاطع در برابر زورگویی‌های ترامپ بر سر تصاحب جزیره گرینلند تاکیدش بر اینکه «این جزیره فروشی نیست» و «حاکمیت دانمارک بر این جزیره غیرقابل مذاکره‌است» شاهد خیزش چشمگیری در محبوبیتش در نظر سنجی‌ها بوده‌است.

مناقشه کپنهاگ با واشنگتن روند گفت‌مان سیاسی داخلی دانمارک را به مسیرهای جدیدی وارد کرده و باعث شده مسائلی همچون امنیت قطب شمال و حاکمیت ملی در رده‌های نخست اولویت برای رای دهندگان دانمارکی قرار بگیرند. فردریکسن که از اواسط ۲۰۱۹ دانمارک را رهبری کرده در طی یک سال گذشته زمان زیادی را صرف مدیریت مناقشه با ترامپ و تهدیداتش این رئیس‌جمهور آمریکا برای تصاحب گرینلند کرده‌است. ماه گذشته میلادی این تنش‌ها بعد از آنکه ترامپ تهدید به اعمال تعرفه‌های تجاری جدید بر دانمارک و کشورهای اروپایی ایجاد کننده مانع بر سر تصاحب گرینلند کرد، به اوج جدیدی رسید.

رئیس‌جمهور آمریکامدعی شده‌واشنگتن به جهت تقویت امنیت ملی و برخورد با آنچه افزایش فعالیت‌های قبیای اصلی، چین و روسیه، در حوزه قطب شمال خوانده نیازمند در کنترل گرفتن گرینلند است. این منطقه به دلیل تلاطم آب‌شدن یخ‌های قطبی و باز شدن مسیرهای کشتی‌رانی جدید در نتیجه این پدیده وسهیل تر شدن دسترسی به منابع طبیعی قطبی اهمیت ۲ چندانی پیدا کرده‌است. به نوشته گاردین، مفسران دانمارکی از افزایش چشمگیر محبوبیت فردریکسن در نظر سنجی‌ها تحت عنوان «جهش گرینلند» توصیف کرده‌اند.

تصمیم فردریکسن برای فراخوان دادن برای یک انتخابات زودهنگام ظاهرا با هدف سرمایه‌گذاری او به روی این جنبش محبوبیت و تبدیل کردن آن به یک مأموریت سیاسی جدید برای خود انجام شده‌است. انتخابات سراسری دانمارک تا قبل از این تصمیم قرار بود اواخر سال جاری میلادی بر گزار شود. اما نخست‌وزیر دانمارک می‌گوید محیط امنیتی کنونی ضروری ساخته که او مجدداً به سراغ کسب حمایت‌ای دهندگان برود. به گزارش «یورونیوز»، دولت فردریکسن بر همکاری با متحدان دانمارک و مخالفت قاطع خود با هر گونه مذاکرات بر سر حاکمیت گرینلند تأکید کرده‌است. رهبران اروپایی عمدتاً در حمایت از مواضع دانمارک سیگنال فرستاده و تأکید کرده‌اند که برای برنام‌ریزی‌های ناتسو و اتحادیه اروپا تلاطم ثبات در حوزه قطب شمال ضرورت دارد. احزاب مخالف دولت دانمارک از مابیندنی انتخابات زودهنگام استفاده و تأکید کرده‌اند که فردریکسن به دنبال امتیازگیری سیاسی به نفع خود با بهره‌برداری از شرایط تشدیدملی‌گرایی است.